

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Klerikalno gospodarstvo.

Naši klerikalci »rešujejo« kmeta že petdeset let, in vendar se kmetu vedno slabše godi. V zadnjih letih slepijo klerikalci kmetško ljudstvo z vsakovrstnimi zadrugami. Tudi ta sleparija ne bo dolgo trajala, zakaj v nekaterih zadrugah že poka, in kmetško ljudstvo bo bridko čutilo nasledke tega duhovniškega reševanja kmetškega stanu. Naj navedemo za danes en izgled klerikalnega gospodarstva.

»Soča« piše: Klerikalna šušmarja v Šempasu na Goriškem župnik-župan Grča in njegov sluga Rustja, sta ustanovila lani »Kmetijsko društvo«, vpisano zadrugo z omejenim jamstvom. Delovati je začelo tam pred črešnjami in bilo mu je namen razširiti ga po celi deželi, t. j. kupčija z zemeljskimi pridelki itd.

Pa poglejmo, kako so delovali ti klerikalni junaki prvo leto:

Vsega lastnega denarja (— deleži in vpisnina —) so dobili okroglo 500 kron. — Toda le koši, v katerih so razpošiljali sadje, so stali veliko več, da so naredili dolg že zaradi njih. Razposlali so sadja za blizu — čujte — 4000 kron! In ko so dokončali to kupčijo, so pokazali računi — okroglih 1400 kron izgube. Ako prištejemo tej izgubi lastno glavnicu 500 K, ki so tudi izgubljene (— za koše, kar jih je še ostalo, utegnejo prejeti največ 100 kron! —), se kaže zgube okroglih 1800 kron! In vse to pri ogromni kupčiji niti 400 kron! Prava sreča torej za ljudstvo, ti šušmarji niso prodali za 50.000 sadja! Zguba po tej primeri bi znašala vsaj 20.000 kron! Pač lep pogled na — bodoče čvrsteje »delovanje« tega znamenitega klerikalnega društva!

Kdo plača dolgove? Klerikalci tolažijo kmete, da že naredo prošnjo na vlado, ki gotovo dolgove poplača! Ali celo neuki kmetje so zmajali neverno z glavo, mi pa pravimo tem šušmarjem. Ali vas ni nič več sram?!

Kdo torej plača? Ako bi vsi člani društva — ko so že zgubili vplačane deleže — vplačali še enkratne deleže, kakor določajo pravila: ne spravijo vkup toliko, da plačajo dolgove. Na tako pošteno podlagi se je tu »delovalo«!

Sicer pa vemo, da nikdo ni redno in po pravilih pristopil, t. j. ni podpisal pristopnice ne pravil: torej se lahko vsakdo odtegne plačevanju, ker ni pravilen član društva. Kdo torej plača? Po naši misli nikdo drugi nego tisti, ki so to društvo ustanovili in potem tako imenitno kupčevali!

Nedeljska premišljevanja.

Piše katoliški duhovnik.

Tisti čas, ko se je Jezus približal Jeruzalemu in je prišel v Betfage pri Oljski gori, poslal je dva učenca in jima je rekel: Pojdita v vas, katera je pred vama in brž bosta našla oslico privezano in žrebe pri nji; odvežita in pripeljita mi ju Učenca sta šla in sta storila, kakor jima je Jezus ukazal. In pripeljala sta oslico in žrebe in so položili svoja oblačila na nju in ga gori posadili. Silno veliko ljudi pa je razgrinjalo svoja oblačila po potu; drugi pa so veje sekali z dreves in stlali na pot. Množice pa, katere so šle spredaj in zadaj, so vpile, rekoč: Hozana Sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kdor pride v imenu Gospodovem!

Iz evangelija sv. Matevža 21, 1—9.

Ko je šel Jezus Kristus v Jeruzalem, so ga judovski duhovniki smatrali za puntarja. Dolžili so ga, da je odpadel od prave vere, in da duhovnike preganja in obrekuje, toda ljudstvo se ni menilo za vpitje duhovnikov. Ljudstvo je vedelo, da vse, kar govore duhovniki zoper Jezusa, je laž, ki ima namen, očrniti Jezusa in ljudstvo odvrniti od njega. Toda vse to duhovniško vpitje ni imelo uspeha. Ko je Jezus prijezdil v Jeruzalem, je silno veliko ljudi razgrinjalo svoja oblačila po potu, drugi pa so veje sekali in stali ob potu. Ljudstvo je šlo za Jezusom, vedoč, da uči resnico in pravico, in ni se dalo premotiti od duhovnikov.

Tudi ti, slovensko ljudstvo, hodi za Jezusom, pa se ne meni, če ta ali oni duhovnik še tako vpije. Ravnaj se po Jezusovih naukih, a kdor te drugače uči, kdor pravi, da moraš duhovnike brezpogojno poslušati celo v posvetnih rečeh, tistega odženi od svojega praga, ker tisti je iskušnjavec in zapeljivec.

Samo to, kar je Jezus učil je resnica, samo to je božje, vse drugo je človeško in minljivo. Drži se torej Jezusovih naukov, in če ta ali oni duhovnik vpije, da si odpadel od prave vere, da si sovražnik božje cerkve, spomni se, da tudi Jeruzalemsko ljudstvo ni poslušalo židovskih duhovnikov, ki so ravno tako upili, ampak sledilo Jezusu Kristusu.

Politični pregled.

Državni zbor je šel na počitnice in se snide šele 18. aprila. Mej vsemi sklepi, ki jih je državni zbor v tem času storil, je samo jeden kmetškemu ljudstvu koristen: sklenil je odpraviti mitnice.

Vojna v Južni Afriki. Buri so odklonili ponudeni jim mir, ker so bili pogoj za nje neugodni in nadaljujejo vojno.

Revolte na Ruskem. Zadnje tedne so visokošolci v raznih mestih v družbi z delavci priredili krvave izgrede. Neki visokošolec je ustrelil učnega ministra, neki drugi je poskusil ustreliti prokuratorja pravoslavne sinode. Ljudstvo se punta zoper uradniško in duhovniško vsegamogočnost in hoče streti verige, v katere je vkovano.

Dopisi.

Iz Krškevasi. Naš gostilničar K. . . . tudi Vilček imenovan, je od časa volitev kaj moder postal. Kako pa tudi ne bi bil. Njegova gostilna — ostala podrtija tukajšnjega klerikalstva, je sedaj shajališče nuncev in farovških podrepnikov. Med drugimi je tudi posebno zvest gost »pri Vilčku« tudi kaplan sosedne fare, kateri si jeze, da je bil obsojen na globo 40 K, nikoli dovolj pogasiti ne more. — Toda pustimo to; da ta stvar tega gospoda boli, ter mu kakor kamen na srcu leži, je najlepši dokaz, da ima namen se poboljšati. Vrnimo se torej k našemu Vilčku! Da se pri njem ti gospodje dobro zabavajo, ni dvombe, kajti to ti je mož, da mu para moraš iskati, in je kakor vstvarjen za gostilničarja. Razven v političnih in drugih stvareh je pa tudi v gospodarskih jako izveden. Bil je namreč v kmetijski šoli, — kjer se je mnogo koristnega naučil, posebno krave molzti in kokoši nasajati, ter še mnogo taci, dobremu gospodarju neobhodno potrebnih reči. Pač škoda, da naš občinski odbor, katerega je volitev župana že tolikrat v zadrego spravila, dosedaj še te modre glave opazil ni. Mi vaščanje Vilčka pa še najbolje poznamo, ter lahko s prepričanjem rečemo, da »ž njim prav čisto nič izgubili nismo«, kajti akoravno že nekaj mesecev v farovski rog trobi, — še danes ne ve, kaj je klerikalizem. Preteklo volilno gibanje nam je dovolj oči odprlo, pokazalo nam je one, kateri imajo srce za narod in svobodo, pokazalo nam pa tudi zatiralce neodvisnega kmeta. Ker se pa naš Vilček še najmanj neodvisnega počuti, zlasti nasproti svoji jako energični ženi, mu to radi odpustimo. Da je nji hlače popolnoma izročil, je obče znano, ravno tako tudi, da njegova usoda, vsled velicega premoženja nikakor zavisti vredna ni. V resnici malo vruden tak mož, kateri se svoje žene vedno za krilo drži, ter se od nje kakor malo dete mora nadzorovati pustiti. Pomisli vendar, dragi Vilček: če je to lepo, če mora gospodar za hrptom svoje žene omare — odpirati. Kakor vidiš, je nam sosedom Tvoja žalostna usoda dobro znana, in akoravno smo li-

beralci, imamo vendar sočutje in Te iz celega srca pomilujemo.

Da bi se Ti zaradi naše odkritosrčnosti morebiti jezil — bilo bi prav ne-spametno, kajti prvič škoduje jeza zdravju, drugič bilo bi v Tvojo lastno korist, da se babjega jarma vendar enkrat rešiš, in tretjič bi bil že čas, da se zmodriš, da ne boš več služil celi vasi za tarčo šal.

Liberalci.

Z dežele. Nekaj besed o naših cerkvah in duhovnikih. Da v naših cerkvah že dolgo pravega krščanskega nauka slišali nismo, je pač žalostna resnica. Iz ust marsikaterega starčka se slišijo besede: »Kaj neki mislijo naši gospodje, saj sem vendar že nekaj let na svetu, ali tacih pridig še nikdar nisem čul! Če ti ne udrihajo po teh liberalcih in njih časopisih, nam pa o drugih stvarih, o posojilnicah itd., prerokujejo. To se pa ne godi samo v eni fari, temveč skoro v vseh. Prižnica se sedaj le še za politične govore rabi. Liberalci danes pa tudi niso več tako naivni, da bi v teh gospodih nič drugega ne videli, kakor duhovnike in dostojne služabnike božje. Velik del teh vrednih dušnih pastirjev se ne peča danes z ničemur drugim, kakor z agitacijo za klerikalno stranko, za to mogočno, pa tudi najnevarnejšo stranko naše domovine. Cerkev ni več mesto, kjer se prava pobožnost najde, ona služi danes le še kot sredstvo za politične boje. Kaj bi se neki zgodilo duhovniku kake druge konfesije v naši državi, v kateri je rimsko katoliška cerkev vsegamogočna, če bi se predrznil v cerkvi politične govore imeti? Gotovo se mu to ne bi dopuščalo, ter ga v smislu kacega paragrafa prav ostro kaznovalo! Našim duhovnikom pa, kateri leco za napade na druge stranke zlorablajo, ter cerkev takorekoč oskrunjajo, nihče tega nepravilnega, da bogoskrunskega postopanja ne zabrani.

Pač sreča za kmeta, da imamo vsaj poštene časopise, kakor »Rodoljuba« itd. kajti ta je že mnogim do sedaj slepim, oči izbrisal. Ta časopis je nuncem pa tudi pravi trn v peti, ter si na vso moč prizadevajo, ga v naših krajih zatreti. Da se jim to nikdar ne posreči, je dokazljivo s tem, da se »Rodoljub« čim dalje bolj razširja.

Boj za osvoboditev, katerega smo pričeli, v resnici ni lahak, s pogumom in stanovitnostjo pa upamo ga dovršiti, in se s tem najhujšega jarma, to je farovškega za vedno otresti. Da se bodejo med tem pa tudi pridno umazane črne suknje žehtale, stojimo dobro!

Leon Budnowsky.

Od Sv. Duha Aplenika. Raška občina je bila in ostane naša soseda. Z velikim veseljem smo zaslišali o raških občinskih volitvah, da Hrastnik ni več župan na Raki. Odklenkalo je torej možu, in to možu, ki bi bil žrtvoval svoje življenje za »gaspuda«, jokajočega se fajmoštra. Spodobilo bi se nam sv. Duščanom, da bi Vam kot svojim sosedom ob času izvolitve novega vrlega župana g. Alojzija Tomažina s streljanjem počastili. Toda oprostite, vzrok je bil tale: Da mi ravno pri rokah nismo imeli drugega smodnika nego, kar ga je bilo, je bil le tisti, ki je pripravljen za streljanje proti toči. Naša sveta dolžnost pa je seveda, da tega ne smemo v nobeno zabavo porabiti. Torej pri nas nismo tako storili, kakor

piše »Slov. Narod« v 64. št., da je ravno Vaš prejšnji klerikalni župan Hrastnik pustil streljati s smodnikom, ki je bil namenjen proti elementarnim nezgodam, na čast izvolitve g. Pfeiferja drž. poslancem. — Da pa mi nismo hoteli istega smodnika rabiti, gotovo oba gospoda kakor Alojzij Tomažin, župan naše narodno-napredne stranke in A. Varšek, obč. svetovalec, nam sv. Duščanom ta greh streljanja popolnoma oprostita, smo uverjeni. Ponosni pa smete biti vsi Raški občani, da se je izid Vaših volitev srečno iztekel. In mi zakličemo: Živio! vsem, ki ste našega mišljenja!

Aplenci.

Iz Krasnic v Podzemeljski fari. Čudno se Vam zdi, gospod urednik, da se tudi mi oglasimo v Vašem listu. Toda počenjanje naših duhovnih gospodov sili mi pero v roko, da potožim tisto gorje, ki tare nas vse župljane vsled nečuvnega postopanja naših dušnih pastirjev in oznanjevateljev miru in sprave.

Naš g. župnik kazal je vedno nekako višjo oblast, in čutili smo ubogi kmetje vedno njegovo pest. Ko so pa prišle volitve, jela sta on in njegov privandrani kapelan pravo gonjo zoper vse, kar se jima ni slepo pokorilo. Treznejši domnevali smo sploh, da sta gospoda izgubila pamet, vsaj govorila sta še na svetem mestu, na leci tako, kakor bi se ne upal vinjen človek govoriti v gostilni.

Pridigovalo se je, da so liberalci nekako to, kar so anarhisti — in anarhisti umorili so našo ljubljeno cesarico! Ali ni to za duhovnika največja hudobija, če vedoma laže in obrekuje in to na tak način? Strmeli smo in premišljevali smo, a ker ima laž kratke noge, prišli smo tudi tej duhovni laži hitro na dno in ugibali smo, ali niso duhovniki, ki se v svoji slepi strasti tako spozabijo, da trošijo ostudne laži, sami verski anarhisti, ki morijo v naših srcih verski čut!? Gosp. župnik proglasil je, da se je rodil na Dobravicah »antikrist« in to v podobi čisto priprostega, poštenega, če tudi ne klerikalno mislečega kmeta. Kaj je bila posledica? G. župnik poravnati se je moral pred sodiščem v plačilo denarne globe in stroškov in — kar je bilo najhujše — priznati sam na prižnici, da je lagal.

V predpustnem času g. župnik ni dopuščal, da bi bil pri porokah kak liberalac za pričo. Zgodilo se je, da je taki priči zaklical v cerkvi »marš ven, ti ne boš za pričo«. Da se je odrekal sv. zakrament krsta, to je pri nas na dnevnem redu. Posebno žalostno pesem o tem zna zapeti neki »eigan«.

In naš kapelan! Ta je še le pravi! On trdi, da je bil ošcir, da je doktor, da bo profesor in bog vedi kaj še! On zna vse, posebno pa prav dobro strahovati mladino. Deca se ga boji kakor peklenščeka. Saj jih je pa tudi že nekaj prav po krščansko zmlatil, tako da je prišla cela zadeva pred sodišče, seveda v denarno škodo kaplanovo. Svoje oficirske šarže tudi ne more pozabiti. Vzel je oficirsko kapo in šel v neko gostilno, zahtevajoč, naj se zatvori, ker je že policijska ura pretekla.

Naš g. župan, ki je pamet in pol, je pa veren hlapec župnikov. Vse mu nese na nos. Akoravno pa prihaja tolikokrat v župnišče in toži nas vse farane, mu še nikoli ni prišlo na um, da bi posvaril g. župnika, naj premišljuje tudi enkrat o

svojih grehah. Če se g. župnik jezi nad tem, da fantje pošteno prepevajo, jeziti se mora, če pomisli, da je on velik prijatelj litra in kart. Kako lepo bi bilo slišati, če bi enkrat začel na prižnici ropotati bodisi župnik ali kapelan, da je hud greh, ker se v župnišču popiva v družbi z liberalci do ranega jutra in gledajo hudičeve podobice, s katerimi se igra prepovedane igre.

Pa še nekaj! Naša gospoda ne igrata samo s kartami, ampak igrata se tudi s sv. zakramenti. Kdor ni volil Šusteršiča in Pfeiferja, tisti ni dobil odveze in tedaj ni smel k sv. obhajilu! G. nadučitelju v Podzemlji pa je župnik naložil pokoro s tem, da mu je odvzel orgljanje — ker je storil velik »novi greh« s tem, da čita »Slov. Narod«. Kaj ne, dragi bralci, lepo se nam godi! Domoljub seveda bode trdil, da to ni res! Kdor pa ne veruje v istinitost teh vrstic, naj popraša pri nas in zvedel bode še hujše reči.

Ker sta stala oba naša »gospoda« pred sodiščem, ker ne poznata kazenskih postav, sklenili so naši občinarji, da bodo zaprosili, naj ne bodo duhovni v prihodnje podvrženi cesarski postavi, ampak naj ima odločevati čez nje v vsakem oziru le škof. Gospod urednik, ali je to sploh dovoljeno? Mi, kmetje, mislimo, da ne! Če kmet učini kako neumnost, je kaznovan, zakaj bi pa ne bil duhovnik?

V naši fari je pa začelo vreti, in če pri nas vera peša, niso temu krivi liberalci, ampak g. župnik, kapelan in njih pomagači, zatorej naj si posledice pripišejo sami sebi.

Iz Polzele. Vsa čast, slava in občna pohvala gre našim vrlim sosedom v Št. Pavlu. Tamošnje bralno društvo ima več iztisov narodno-naprednih listov na razpolago. Suhoparnih, duhomornih listov ima le po eden komad. Tako je prav! To je gotovo znamenje, da mora temu društvu mož načelnik biti, kateri je čistega, poštenega in resnicoljubnega značaja. Mož, kateri za pravo, resno izobrazbo svojih ljudi skrbi. In tako je prav! Vse drugače je pa pri nas na Polzeli. Tudi pri nas imamo bralno društvo. Pa, o joj! Načelnik našemu bralnemu društvu je veleznani g. župnik, kateri svojim bralcem s hinavskim in hujskalmim listom »Slov. Gospodarjem« in s svetohlinskim »Domoljubom« oči zapira, da te uboge reve ne morejo ločiti resnice od laži, pravice od krivice. Neki gost, črn oblak se vleče nad Polzelo, zato je duševna tmina zelo zelo opravičena. Sedaj pa tudi vsak človek lahko ume, zakaj se poleti proti toči ne strelja. Č. g. župnik se namreč boji, da bi se s streljanjem proti toči tisti črni oblak razgnal, in znalo bi se zgoditi, da bi proti njegovi volji le prijazno solnce prisijalo, pred katerim ima ta »gaspud« strašen strah. Da se njegove ovčice ne izgubijo, zvezal jih je z vrvjo III. reda, ter jih pridno pokriva s svojim jezuitskim klobukom, kakor mačka svoje mlade pred mačkom. Člani našega bralnega društva še »Domovine« ne smejo brati letos, kar jim je lani blagodušno dovolil naš »gaspud«. Mislimo, da k temu ni treba nobenega komentara.

Št. Vid pri Ponikvi. Naš župnik misli, da smo Šentvičani najbolj zabiti ljudje. Ako ga Bog poprej k sebi ne pokliče, prepriča se, da smo pametnejši od njega. Že zdaj jih bo deset v celi fari, ki bi bili njegovi odkritosrčni privrženci. In to go-

vori zadosti jasno. Sicer pa ni nič čudnega, ker ga niti duhovniki ne čislajo.

Svoje glaven in nagajiv je naš župnik. Ko je umrla našemu županu mati, poprosil je župan župnika, naj bi prišel po mrliča na dom. Župnik obljubi — saj ni zahteval zastoj. Župan pošlje drugo jutro voznika po župnika, ki noče iti po mrliča na dom. Pogrebci prineso mrliča. Župnik je vedel, da ga prineso, a ni dal zvoniti. Zakaj? Župan je bil Hribarjev volilec. Zoper Hribarja pa je naš fajmošter rohnel, kadar in kjer je le mogel, seveda v naši fari brez uspeha.

Pa še eno dobro lastnost ima naš fajmošter. On je tako kunšten, da ne pozna drugega tiča kakor drevesno žabo. Kako je možiček z debelim nosom razlagal »Volilni katekizem«, s kakim vzrokom je svoj čas odpovedal »Domovino«, kako otroče je slikal nevarnost, ki preti cesarju in državi, ako bi zmagali liberalni poslanci, vse to bi bilo vendar preobčito. Omejim se pa raje na navedene podatke, v trdni nadi, da se naš župnik v našo zadovoljnost vsaj zdaj na stare dni poboljša in se sprijazni z okolnostjo, da nas Šentvičanov ne užene v kozji rog, četudi bi se očk sam proti Stekoleču prekopičeval. Naša mora tudi veljati.

Iz Kozjanskega okraja. Ker bodem v prihodnje v Vašem listu poročal o dogodkih in razmerah v našem okraju in Vam opisoval delovanje naših klerikalcev na političnem, narodnem in gospodarskem polju, Vam hočem najprej opisati prve klerikalne glave. Začnem takoj s kanonikom Rosino. Sicer bo svetnik Gelingsheim jezen, da njemu ne dajem prednosti; a jaz se za njegovo jezo ne zmenim in sploh ne vem, kam bi ga prišteval, ali k klerikalcem, ali k liberalcem, k Nemcem, k Slovencem ali k — Lahom. Ostanimo torej pri kanoniku Rosina. O tem možu nimam veliko povedati. Da se prikaže na površje le pri kaki primiciji, če razobesi namesto slovenske trobojnice papeževo zastavo, in v času volitev, ko cerkev zlorablja z nerodnimi agitacijskimi pridigami, in pa o času bere, katero je vajej neusmiljeno iztirjavati, čeprav nima do tega nobene pravice. Poleg navadne je on upeljal še neko posebno bero. Po neki stari pogodbi dobiva od graščine vsako leto 20 sežnjev drv. Teh drv pa on ne zvozi na svoje stroške domu, akoravno ima konje in vole; ne, vsaka hiša v fari mora za te vožnje vsako leto 25 krajcarjev plačati, to se pravi, on tirja in »farmani« so tako dobri (skoraj sem rekel: neumni) in plačajo. Z Rosino sem gotov. Ker je od vzvišenega do smešnega samo en korak, preidem na — tajnika Vončina. S tem se bodem obširneje bavil, ker je v resnici cel »kerelc«. Kedaj je on klerikalec postal, mi ni natanko znano, ker o tem molči zgodovina našega okraja; a dejstvo je, da se v novejšem času postavlja in obnaša kot strasten klerikalec pristne barve. Ali je klerikalec iz prepričanja ali iz kruhoborstva, pa ne vem. Nekateri trdijo, da mu ljubi kruhek narekuje prepričanje, češ, on je tajnik okrajnega zastopa, ta pa je v klerikalnih rokah; tedaj plašč za vetrom. Jaz pa mislim, da je naš Dolfek iz resničnega prepričanja klerikalec, če tudi mnogokrat kliče »500 hudičev« na pomoč. V tem mnenju podpira me okolnost, da je Dolfek že večkrat izjavil: Jaz sem prav za prav načelnik okrajnega

zastopa, Tomažič se premalo spozna in mora to storiti, kar jaz rečem. In takim izjavam je popolnoma verjeti, kajti Dolfek jih spremlja s prisego: Bog in Bogme ter se prime za ušesa; slovesnost, ki izključuje vsak dvom o resničnosti njegovih besedij. Dolfeku se tedaj ni treba bati načelnika in po njem uravnati svojega notranjega človeka. On je gospod za se. Saj se to tudi vidi pri celem njegovem poslovanju. On gre v urad, kadar je njemu ljubo, on dela, kedar je za to razpoložen; če ima izjemoma kdaj težko glavo, ga pa nadomestuje njegov sin. Imenitno življenje! Mnogo več se trudi načelnik sam. Gospod župnik Tomažič namreč ogleduje bike, meri cestni posip, preiskuje mostove, oddaja pod roko stavbe in vožnje itd. Jako plodonosno delovanje posebno za tiste, katere pri oddaji dela doleti načelnikova milost. Da bi se taka dela oddajala potom dražbe, na to se ne gleda vedno tako strogo. Zgodilo se je n. pr., da se je nekemu načelnikovemu ljubljencu oddalo privažanje posipa za 2 gld. 50 kr. od metra, med tem ko je drugi bil ponujal posip za 1 gld. 90 kr. od metra. Malenkost 60 kr. pri metru, kaj je na tem! Saj okraj plača! Načelnik si tudi že par let glavo beli z vprašanjem, kako bi se dalo preprečiti zidanje ceste čez Prevorje v Št. Jur. Letos jo je pogruntal. On in Dolfek sta pri volitvah v okrajni zastop izdala geslo: Le take volimo, ki so proti cesti. In res, večina novih zastopnikov tej cesti ni naklonjena. In vendar bi bila ta cesta velikanske važnosti za celi okraj, posebno pa za Kozje. Po tej cesti bi mogoče bilo, na južno železnico priti v dveh urah; dočim se zdaj rabi 4—5 ur! Za take življenske potrebe okraja so naši klerikalci slepi in gluhi. Seveda, če bi cesta peljala v Rim ali na kako Božjo pot, potem bi bilo drugače. Tako pa bi se s to cesto samo olajšal in povzdignil promet, in okraj spravil bližje ostalemu svetu; to pa nikakor ni potrebno. Kozje mora ostati »z deskami zabito«, klerikalizem potem bolje cvete. Radoveden sem, kako stališče bo napram temu vprašanju zavzemala četrtina figura moje današnje slike, to je dr. Jankovič, bodoči podnačelnik okrajnega zastopa. Ko še ni bil izvoljen v okrajni zastop, se je ogreval za omenjeno cesto; mislim, da bo tudi v prihodnje zvest ostal samemu sebi, in da mu bo višja korist okraja, nego oseba raznih ljudij, ki z ozirom na lastno korist tej cesti nasprotujejo. Pričakujem tudi, da bo bodoči podnačelnik skrbel za boljši red v poslovanju in gledal na Dolfka in načelnika, da se ne bo delalo kar tako »po domače«. Jankovič dobiva sicer kot okrožni zdravnik iz okrajne blagajne vsakoletno podporo in nekateri mislijo, da bi zaradi tega ne smel biti ud ravnoistega zastopa; toda po mojem mnenju iz tega ne bodo nastale nikakšne homatije. Saj prešinja vse te gospode gorka krščanska ljubezen do bližnjega in trdna zavest o dolžnostih nasproti kmetu trpinu. Od dr. Jankoviča tedaj veliko pričakujemo, mnogo že zaradi duhovniškega ugleda. Zdaj bo saj on tu, kojemu bo bolje prilegalo kakor duhovniku, da bo bike in krave licenciral in premiral. — Za danes bodi dovolj. Prihodnjič Vam hočem naslikati še nekaj »nižjih« klerikalcev, da bo slika popolna. Če se mi bo vredno zdelo, predočil bom čitateljem tudi takozvanega »Zdolskega mež-

narja«, potem »tega malega Baha« in konečno še Ješovskega Miheca, katerega so letos, ne vem zakaj, pri raznih volitvah čisto prezrli, akoravno je zaslužen klerikalec in nosi vsako leto pri »Vstajenji« našega Odrešenika. Morebiti mu pa letos še to čast vzamejo in jo poverijo kakor drugod kakemu mladeniču?

Domače in razne novice.

Gospodom dopisnikom iz raznih krajev, bodi izrečena presrečna zahvala, da tako krepko podpirajo »Rodoljuba«, toda prosimo jih dvoje: 1. Dopisi naj bodo kar mogoče kratki, zakaj dopisov dohaja silno mnogo, tako da jih moramo vedno odlagati; 2. prosimo potrpljenja, če smo vsled preoblega gradiva primorani, kak dopis odložiti, kajti list je majhen in prilog ne moremo delati, ker ima »Narodna Tiskarna« že itak velikansko izgubo, ki jo pa z veseljem utрпи, ker ve, da je ta izguba kmetskemu stanu na korist!

Častno občanstvo. Občinski odbor občine Trnovo pri Ilirski Bistrici imenoval je častnima članoma gg. Josipa Lenarčiča, tvorničarja na Vrhniki in Etb. Hen. Scholmayerja, nadlogarja na Mašunu, in to v priznanje zaslug, ki sta si jih pridobila za preložitev ceste Trnovo-Knežak.

Zakaj peša vera? Z Goriškega se piše »Učiteljskemu Tovarišu«: »Poznam mladega in krepkega župnika, kateri ob priliki tudi rad »na takt poskoči« ki pa se tudi večkrat jako v poznih urah vrača od svojih pohodov, pa tudi iz krčme, a vendar noče hoditi poučevat veronauka v 20 minut oddaljeno šolo! Otroci morajo hoditi k njemu v cerkev. Kaj ni to oblastna komoditeta? Sedaj pa ravno ta župnik ni imel že štiri mesece veronauka. Vera peša!? Kdo je vzrok? Nova šola! Sram vas bilo! Neki vikar, četudi krepak in zdrav, je imel v tem šolskem letu samo en mesec veronauk, otroci so bili tedaj blizu pet mesecev brez pouka v veronauku. Tudi to je jako značilno! Ni čuda, da ob birmi oznanjajo izpred oltarja: ti in ti otroci morajo stati v ospredju, ti in ti pa naj se umaknejo daleč v ozadje. »To znajo »farbati«. Zur Vorstellung komme noch ein Gimpel. — Bil je na Vipavskem neki kaplan, ki se je ob vsaki mogoči priliki bahal: »Ali nisem fejest fant?« Ta »fejest fant« hodil je v šolo poučevat veronauk; a ker je bil večkrat sladko ginjen, je v šoli norel, a ne učil. Učil je tudi otroke prepevati »od nebeške ohceti«. Posledica te učne metode je bila ta, da ni bilo neko leto v č. . . . cerkvi prvega sv. obhajila. Pa kriče, vera peša.«

V Knežaku na Pivki se je ustanovila nova podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske, h kateri je pristopilo takoj prve dni 51 članov. Načelnikom je bil soglasno izvoljen g. Drag. Česnik.

400 Hrvatov je šlo dne 21. t. m. skozi Ljubljano na Prusko.

S samokresom napadla sta 19. t. m. brata Anton in Martin Pevec hlapca Janeza Lenarčiča v neki gostilni v Beli Cerkvi. Jeden je ustrelil Lenarčiča dvakrat v trebuh. Nevarno ranjenemu so v bolnici odstranili krogelj iz trebuha.

Iz Bovca se poroča, da je bil županom zopet izvoljen g. Mat. Jonko.

Utonila je dne 19. marca v Spodnji Idriji nekdanjega župana Andreja Svetličiča žena Antonija.

Nesreča dveh slov. rudarjev na Vestfalskem. V rudniku na Vestfalskem je zasulo delavca Jožefa Kendo iz Bovca, Kenda je delal na Vestfalskem že 13 let. Fr. Janež iz Bovca se je tudi po nesreči strmoglavil v premogovniku na Vestfalskem v globočino in ostal na mestu mrtev.

Trpinčenje otroka. V Budimpešti so stale pred sodiščem štiri ženske, mati in tri hčere, ker so nečloveško trpinčile 9letnega Belo Wohlscheina, nezakonskega otroka ene izmed hčerk, ki se je med tem omožila z drugim moškim. Otroka so ženske pretepele, ga prisilile, da je bil več tednov ves dan in vso noč v nekem zaboji, polnem blata. Vsled anonimne ovadbe je policija trpinčenega dečka vzela materi ter ga izročila nekemu samostanu, kjer je še danes. Nečloveška mati je dečka mučila zato, da bi njen sedanji mož ne izvedel, da je imela otroka. Sodišče jo je obsodilo, na 6 mesecev, njeno mater na 8 mesecev, njeno sestro na 7 mesecev, druga sestra pa je med preiskavo umrla.

Tržne cene v Ljubljani

23. marca 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	16	—	Špeh povojen, kgr.	1	44
Rež,	14	60	Surovo maslo, „	1	90
Ječmen,	14	40	Jajce, jedno	—	5
Oves,	14	40	Mleko, liter	—	16
Ajda,	12	60	Goveje meso kgr.	1	28
Proso,	17	—	Telečje	—	120
Koruza,	12	60	Svinjsko „	—	140
Krompir,	5	—	Koštrunovo „	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec „	—	130
Grah,	—	20	Golob „	—	45
Fižol,	—	20	Seno, 100 kilo	—	460
Maslo, kgr.	1	90	Slama, „	—	440
Mast,	1	30	Drva trda, kiftr.	—	8
Špeh svež,	1	30	„ meška, „	—	5

Loterijske srečke.

Gradeo, 16. marca.	39, 67, 37, 65, 66.
Brno, 20. marca.	75, 31, 28, 69, 13.
Dunaj, 16. marca.	82, 7, 26, 37, 45.
Lino, 23. marca.	14, 58, 69, 72, 17.
Praga, 13. marca.	30, 8, 15, 25, 49.
Trst, 23. marca.	87, 86, 84, 42, 39.

Kava (cikorija)

in sladna kava

družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani

ki se dobi v vseh spece-rijskih prodajalnicah, in brez katere bi ne smela biti nobena slovenska hiša — je najboljša primes k pravej bobovej kavi, katera jej daje dober okus in lépo barvo! — Kupujte in zahtevajte povsod kavo družbe sv. Cirila in Metoda! ***

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se debivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštanim povzajem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedljive gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Dr. pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporočila kot tečno, krepljivo, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporočila: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepljivo, bolest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezni, ki morejo nastati vsled zapehe, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljav sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K. (24—6)

Drgnilni ali udov evet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljuje drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka.

pripravke za živino.

Tinktura za kurja očesa, preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščiji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolišče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos, takoj s poštanim povzajem pošlje.

Varstvena znamka.

Razglas.

Dne 1. aprila t. l. ob 3. uri popoldne oddala se bode v občinski pisarni v Št. Vidu nad Vipavo potom zmanjševalne javne dražbe zgradba dveh kapnic na Nanosu.

Ponudnik mora položiti 10% varščino.

Načrt s proračunom in dražbenimi pogoji razpoložen je od 24. t. m. dalje v občinski pisarni v Št. Vidu nad Vipavo.

Županstvo občine Št. Vid nad Vipavo

dné 18. marca 1901.

Oklic.

Prostovoljno se prodajo h graščini Klevišce pri Polšniku spadajoča poslopja in zemljišča, ležeča ob vožni cesti od postaje Sava proti Polšniku na solnčni strani v zatišju

Njive, travniki, vrti, vinogradi in pašniki merijo blizu 80 oral, gozdovje okoli 120 oral. Graščina s 6 prostornimi sobami v I. nadstropju itd. ter gospodarska poslopja so v najboljšem stanju.

Prodaja se skupno ali pa na dele — po dogovoru.

Skupna vrednost znaša 15.000 gld.

Natančnejša pojasnila daje

Dr. Janko Jamšek,
advokat v Litiji.

Št. 11.

Razglas.

Dne 1. aprila t. l. ob 10 uri dopoldne oddala se bode v občinski pisarni v Vipavi potom zmanjševalne javne dražbe

zgradba okrožne bolnice v Vipavi.

Ponudnik mora položiti 10% varščino v gotovini ali vrednostnih papirjih. Načrt in proračun z dražbenimi pogoji je na ogled razpoložen od 24. t. m. dalje pri gospodu županu v Vipavi

Zdravstveni zastop za okrožje Vipavsko v Vipavi

dne 18. marca 1901.

Načelnik: Božič.